

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשע"א, 2011
מספר השאלון: 201,002104

ת נ " ד

ידע ובקורות

לבתי ספר דתיים
יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.
- חלק ראשון – שאלות קצרות
פרק ראשון – תורה	—	(5×4)	—	20 נקודות
פרק שני – נביאים ראשונים	—	(8×1) + (4×8)	—	40 נקודות
- חלק שני – שאלות מקיפות
פרק שלישי – תורה	—	(10×2)	—	20 נקודות
פרק רביעי – נביאים ראשונים	—	(10×2)	—	20 נקודות
סה"כ	—			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי סימונים.
(2) ספרים **שמות ובמדבר** עם פירוש רש"י, בלי סיכומים ובלי טבלאות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) כתוב את כל תשובותיך בקיצור נמרץ. לרוב די במילים ספורות או בשורה אחת כדי לענות על השאלה.
(2) העתקה בלבד של פסוק או פירוש לא תתקבל כתשובה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

שים לב: ענה על השאלות בקיצור נמרץ. לרוב די במילים ספורות או במשפט אחד. העתקה בלבד של פסוק או של פירוש לא תתקבל כתשובה.

חלק ראשון – שאלות קצרות

פרק ראשון – תורה (20 נקודות)

ענה על ארבע שאלות: על שלוש מהשאלות 1-5, ועל שאלה 6 (חובה) (לכל שאלה – 5 נקודות).

ענה על שלוש מהשאלות 1-5.

1. א. עיין בשמות, ח', כ"א-כ"ח.

בקטע זה פרעה מציע למשה שתי הצעות.

מה הן שתי ההצעות, ובאיזה נימוק משה דוחה את ההצעה הראשונה?

ב. מה הציע פרעה למשה לפני מכת ארבה, ומה הוא הציע לו לאחר מכת חושך?

2. עיין בשמות, כ"א, כ"ח-ל'.

א. באיזה מקרה "בעל השור נקי", ובאיזה מקרה "גם בעליו יומת"? היעזר ברש"י.

ב. (1) "אם כפר יושת עליו ונתן פדיון נפשו" (פסוק ל').

על איזה מקרה מדובר בפסוק זה, ומה התורה מצווה בו? היעזר ברש"י.

(2) "ולא תקחו כפר לנפש רצח אשר הוא רשע למות" (במדבר, ל"ה, ל"א).

מהו הציווי של התורה בפסוק זה? היעזר ברש"י.

3. א. עיין במדבר, ד', י"ז-כ'.

(1) אל מי מכוון הציווי שבפסוקים אלה?

(2) מהו הציווי שבפסוקים י"ח-י"ט, ומהו הטעם שהתורה נותנת לו? היעזר ברש"י.

ב. עיין במדבר, י"ח, כ"ח.

אל מי מופנה הציווי שבפסוק זה, ומהו תוכן הציווי?

4. א. "בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלביי".
בעקבות מה אמר משה דברים אלה, ומהי ההוכחה שה' שלח אותו אל העם?
ב. "ויאמרו חטאנו כי דברנו בה' ובך" (במדבר, פרק כ"א).
(1) מה דיברו ישראל בה' ובמשה, ומה הביא אותם להודות שחטאו?
(2) מה ציווה ה' את משה לעשות בעקבות דברי ישראל?
5. ענה בקצרה על שלושה מהסעיפים א-ד.
א. מה היו ישראל צריכים לעשות כדי שהמשחית לא יפגע בהם במכת בכורות?
ב. "וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עֲדִיו עליו".
מהו "הדבר הרע" שגרם לעם להתאבל?
ג. לשם מה השתמשו בחצוצרות? ציין שני דברים.
ד. "והיה כאשר דמיתי לעשות להם אעשה להם" (במדבר, ל"ג, נ"ו).
מה עלול לגרום למצב המתואר במילים אלה?
- ענה על שאלה 6 (חובה).
6. א. ציין שני כלים מכלי המשכן שהייתה בהם נחשת, וכתוב היכן היה מקומו של כל אחד מהכלים הללו. (יש לציין אם המקום היה בחצר המשכן, באוהל מועד או בקודש הקודשים).
ב. ממה היה עשוי האפוד (ציין שלושה חומרים), ומי לבש אותו?

פרק שני – נביאים ראשונים (40 נקודות)

- ענה על תשע שאלות: על שמונה מהשאלות 7-16 (לכל שאלה – 4 נקודות)
ועל אחת מהשאלות 17-18 (8 נקודות).
ענה על שמונה מהשאלות 7-16 (לכל שאלה – 4 נקודות).
7. א. עיין ביהושע, י"א, פסוקים י"ב-כ'.
כיצד מסביר הכתוב את העובדה שעמי כנען לא השלימו עם ישראל?
ב. עיין בשופטים, ט', כ"ב-כ"ה.
(1) מדוע שלח ה' רוח רעה בין אבימלך ובין בעלי שכם?
(2) כיצד באה לידי ביטוי הרוח הרעה ששלח ה', לפי המסופר בפסוקים אלה?

8. א. עיין ביהושע, פרק י"ז.

(1) מה הייתה הטענה הראשונה של בני יוסף כלפי יהושע, ומה השיב יהושע על טענתם?

(2) באיזו טענה דחו בני יוסף את תשובת יהושע?

ב. בספר שופטים מסופר על מקרים שבהם יש ויכוח בין בני אפרים לשופט. בחר באחד המקרים, וכתוב עם איזה שופט התנהל הוויכוח, מה היה תוכן הוויכוח, וכיצד הוא הסתיים. ענה בקצרה.

9. עיין בשמואל א, פרק י"ג.

א. עיין בפסוקים א'-י"ד.

מה גרם לפלשתים להיאסף כדי להילחם עם ישראל, וכיצד הגיבו ישראל על כך? ענה בקצרה.

ב. "ויאמר שמואל מה עשית".

על מה הוכיח שמואל את שאול, וכיצד הסביר שאול את התנהגותו?

10. עיין בשמואל א, פרק כ"ג.

א. (1) מה הייתה המטרה של דוד ברדתו לקעילה?

(2) "ויוסף עוד דוד לשאול בה' " (פסוק ד').

מה גרם לדוד לשאול פעם נוספת בה'?

ב. לשם מה רצה שאול לרדת לקעילה, ומדוע הוא לא מימש את כוונתו?

11. בשני מקרים סירב דוד לפגוע בשאול, בניגוד לדעת אנשיו.

א. (1) ציין בקצרה את שני המקרים האלה.

(2) כיצד נימק דוד את סירובו במקרה הראשון, ומה הייתה התוכחה שלו לעבדי שאול במקרה השני?

ב. מה ביקש שאול מדוד במקרה הראשון?

12. עיין בשמואל ב, פרק י"א.
- א. היכן הציב יואב את אוריה החתי במצור על עמון, וכיצד נודע ליואב שעליו להציבו במקום זה?
- ב. בפרק זה מסופר שיואב הכין את השליח שלו לקראת פגישתו עם דוד. מה חשש יואב שדוד יטען בפני השליח, ומה הוא ציווה על השליח לומר לדוד בתשובה לטענה זו?
13. האישה התקועית ודוד.
- א. מה הייתה הכוונה של האישה התקועית בסיפור שסיפרה לדוד?
- ב. (1) מה הורה דוד לעשות לאחר ששמע את דברי האישה התקועית?
(2) מהי ההגבלה שהטיל דוד לאחר שקוימה הוראתו?
14. עיין במלכים א, פרקים ח'-ט'.
- א. עיין בתפילת שלמה.
- לפי דברי שלמה בתפילתו, בעקבות מה יבואו הגויים למקדש, ומה שלמה מבקש מה' בקשר לגויים שיבואו?
- ב. עיין בפרק ט', פסוקים ב'-ט'.
- מה תהיה המסקנה של הגויים לפי קטע זה, ומה יביא אותם למסקנה זו?
15. ענה בקצרה על שלושה מהסעיפים א-ד.
- א. "הלנו אתה אם לצרינו".
- מי אמר דברים אלה, ובאיזה הקשר נאמרו?
- ב. כיצד הסבירו הנשיאים לישראל את החלטתם שלא לפגוע בגבעונים?
- ג. "דבר אלקים לי אליך ויקם מעל הכסא".
- למי נאמר "דבר אלקים לי אליך", ובאיזה הקשר נאמרו הדברים האלה?
- ד. "ויאמרו למה ה' אלקי ישראל היתה זאת בישראל להפקד היום מישראל שבט אחד".
- על איזה שבט מדובר בפסוק זה, ומה גרם למצב הנזכר בפסוק? ענה בקצרה.
16. בחר בשלושה מהסעיפים א-ד, וכתוב בקצרה על האנשים שמופיעים בסעיפים שבחרת.
- א. רָכָב וּבִעָנָה
- ב. עמשא בן יתר
- ג. שבע בן בכרי
- ד. בניהו בן יהוידע

ענה על אחת מהשאלות 17-18 (8 נקודות).

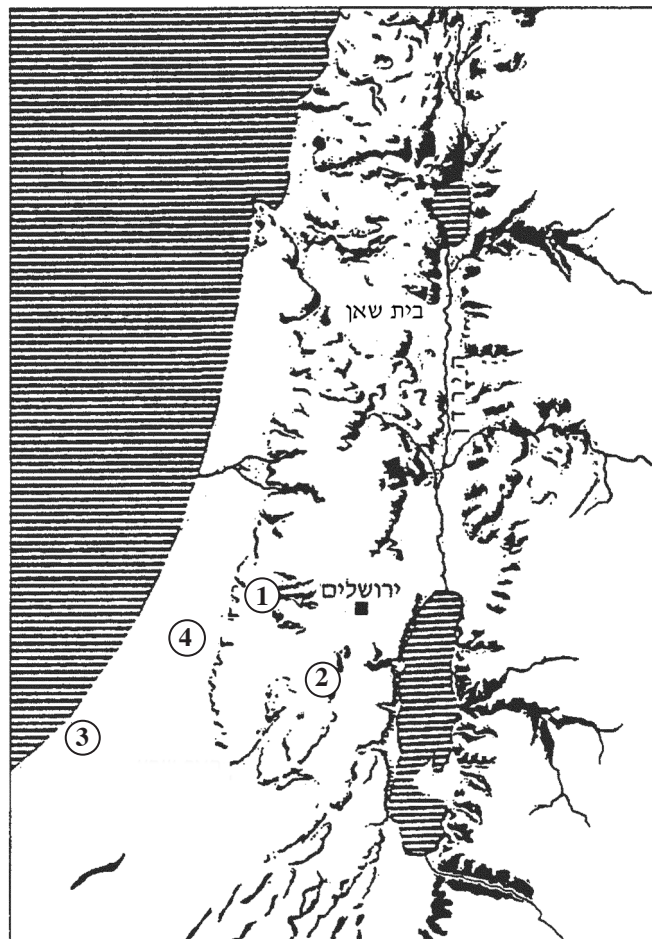
17. עיין בשופטים, פרקים י"ג, ט"ז.

במפה שלפניך רשומים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות הנזכרים בהקשר לפעולותיו של שמשון.

שמות המקומות הם: צרעה, עזה, חברון.

א. העתק למחברתך את שלושת השמות האלה, וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה.

שים לב! במפה יש מספר מיותר.

ב. "ותאמר דלילה אל שמשון עד הנה התלַת בי ותדבר אלי כזבים".

ציין שני דברים שאמר שמשון שגרמו לדלילה לומר זאת.

/המשך בעמוד 7/

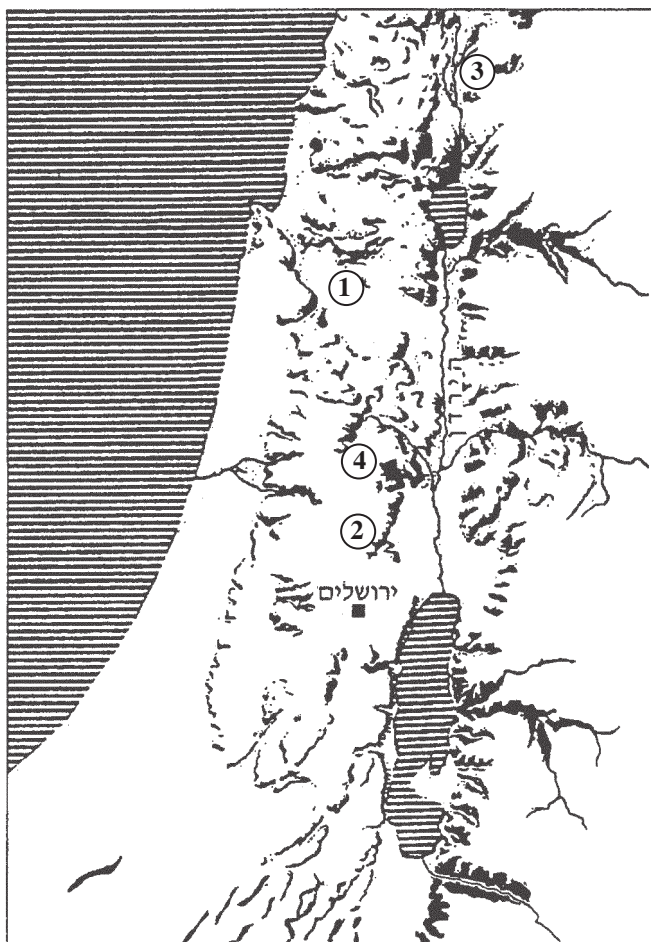
18. עיין במלכים א, פרק י"ב.

א. במפה שלפניך רשומים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות שבהם פעל ירבעם.

שמות המקומות הם: שכם, דן, בית א-ל.

העתק למחברתך את שלושת השמות האלה, וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה.

שים לב! במפה יש מספר מיותר.

ב. גם על יהושע מסופר שפעל בשכם.

לשם מה קיבץ יהושע באחרית ימיו את כל העם לשכם?

חלק שני – שאלות מקיפות

פרק שלישי – תורה (20 נקודות)

ענה על שתי השאלות 19-20 (לכל שאלה – 10 נקודות).

19. אהרן הכהן.

- א. במעמד הסנה צירף ה' את אהרן אל משה בשליחות אל פרעה.
בעקבות איזו טענה של משה צירף אליו ה' את אהרן, ומה היה התפקיד של אהרן בשליחות?
- ב. ציין שלוש ממכות מצרים (מפרשת וארא) שנעשו על ידי אהרן, והסבר בכל אחת מהמכות שציינת מדוע היא נעשתה על ידי אהרן. היעזר ברשי"י.
- ג. ציין שני דברים שעשה אהרן במעשה העגל.
- ד. עיין בבמדבר, י"ז.
מה עשה אהרן כדי לעצור את המגפה?

20. עיין בבמדבר, פרקים כ"א-כ"ב.

- א. כתוב מה ביקש משה ממלך אדום ומסיחון מלך האמורי, וציין שני דברים שהבטיח להם משה בבקשתו.
- ב. (1) מה עשה מלך אדום בתגובה לבקשת משה, ומה עשה סיחון?
(2) כיצד הגיבו ישראל למעשה של כל אחד מהמלכים?
- ג. יפתח הזכיר בתשובתו למלך בני עמון את מה שאירע לישראל עם סיחון.
במה האזכור של אירוע זה עזר ליפתח לבסס את תשובתו? ענה בקצרה.

פרק רביעי – נביאים ראשונים (20 נקודות)

ענה על שתי השאלות 21-22 (לכל שאלה – 10 נקודות).

- 21. א.** בספר יהושע נאמר: "... כי ישאלון בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה לכם?".
על אילו אבנים מדובר, ומה יש לענות לבנים על שאלתם?
- ב.** "מחר יאמרו בניכם לבנינו לאמר מה לכם ולה' אלקי ישראל" (יהושע, כ"ב, כ"ד).
מי הם אלה שהביעו חשש זה, ומה הם עשו בשל כך?
- ג.** "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת" (שמות, י"ג, י"ד).
על מה ישאל הבן "מה זאת", ומה יש להשיב לו על שאלתו?
- 22. בכמה מקומות בנביאים ראשונים נזכרת יציאת מצרים.**
- א.** לשם מה הזכיר גדעון את יציאת מצרים בדבריו אל המלאך בהתגלות הראשונה שלו, ומה השיב המלאך על דבריו?
- ב.** עיין בשמואל א, פרק י', פסוקים י"ז-כ"א.
לשם מה הזכיר שמואל את יציאת מצרים בדבריו כאשר הומלך שאול במצפה?
- ג.** עיין בשמואל ב, פרק ז', פסוקים י"ח-כ"ו.
לשם מה הזכיר דוד בדבריו את יציאת מצרים?

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך